

Talelinje til brug for samråd i FIU om Økonomisk Redegørelse, august 2021

2. september 2021
/KFK
J. nr 2021 - 5223

[Det talte ord gælder]

Velkommen til samråd om Økonomisk Redegørelse.

Da jeg præsenterede Økonomisk Redegørelse i maj, var forventningen, at vi næste år ville få den højeste vækst i 15 år.

Den nye prognose i redegørelsen fra august viser, at det allerede bliver i år, at vi ser rekordhøj vækst. I år lander den nemlig på hele 3,8 pct.

Dét tal betyder, at det økonomiske opsving er en realitet. Dansk økonomi er tilbage på sporet. Efter godt og vel halvandet år, hvor vores samfund og vores økonomi har stået over for en historisk krise, kan vi nu tale om, at corona var en *sundheds-krise* – og ikke blev til den dybe *økonomiske krise* for Danmark, det kunne have været.

Danske husholdninger og virksomheder har tilpasset sig pandemiens virkelighed. Og det høster vi som samfund frugterne af i dag.

Jeg vil gerne give en status over, hvor dansk økonomi står lige nu.

For at starte med BNP, så er Danmark blandt de lande i verden, som har klaret sig bedst under corona.

I sammenligning med vores nabolande er Danmark det land, hvor det samfunds-økonomiske tab som følge af corona har været mindst.

De skandinaviske lande er blandt dem, der globalt set har klaret sig bedst under corona. Og Danmark er det land, der har klaret sig bedst i Skandinavien.

En af grundene til, at dansk økonomi har klaret sig så godt, er, at vi også har håndteret sundhedskrisen godt. Vi fik lukket ned før corona løb løbsk.

Og blandt andet derfor ligger Danmarks BNP nu et stykke *over* niveauet fra før coronakrisen.

Det er noget helt andet end de forventninger man havde, da pandemien var værst.

Det stærke forløb skyldes også, at en meget stor del af den danske befolkning allerede nu er vaccineret. Derudover var danske økonomi sund inden corona ligesom

vi har gode underliggende strukturer, fx et fleksibelt arbejdsmarked og en høj grad af digitalisering.

Derudover har historisk store finanspolitiske tiltag, som regeringen har gennemført sammen med Folketinget og arbejdsmarkedets parter, understøttet virksomheder, selvstændige og lønmodtagere.

Det har betydet, at den økonomiske aktivitet vendte tilbage, da samfundet åbnede igen.

Dermed er der *både* tale om, at pandemien ikke har ramt vores økonomi helt så hårdt som i andre lande – *og* at økonomien er kommet sig hurtigere oven på tilbagelaget.

Og man ser, at prognoserne for i år og næste år ser rigtig gode ud, med en vækst i BNP på henholdsvis 3,8 procent i år og 2,8 procent næste år.

Det er særligt privatforbruget, der bidrager til den hastige fremgang i den økonomiske aktivitet.

Husholdningerne har i høj grad normaliseret deres forbrug efter et år med mere begrænsede forbrugsmuligheder. Derfor ligger kortomsætningen omkring 10 pct. over niveauet fra før krisen.

Danskernes store forbrugslyst understøtter alle dele af økonomien og er en vigtig drivkraft for vækst.

Genåbningen har med andre ord ført til hastig fremgang i efterspørgslen – også i de brancher, der var hårdt ramt af pandemien, blandt andet restauranter og hoteller.

Også eksporten er på vej op igen. Danmark er globalt set en lille økonomi, så eksporten er utrolig vigtig for vækst og beskæftigelse.

Derfor er det også vigtigt, at det nu går bedre for andre lande, både i EU og i resten af verden.

Opsvinget betyder også, at beskæftigelsen i løbet af kort tid er steget til et rekordhøjt niveau. Også her er vi over niveauet fra før pandemien.

Det understreger for mig, at regeringens håndtering af krisen har været den rigtige. For et af de absolut vigtigste økonomiske nøgletal er, at så mange som muligt har et job at stå op til.

Det gavner ikke bare den enkelte, men også hele vores samfund.

Arbejdsmarkedet har de seneste måneder vist hurtigere fremgang end nogensinde før. Og der er i dag flere danskere i beskæftigelse end der hidtil har været.

Alene i maj og juni måned er næsten 60.000 flere kommet i job.

Vi forventer, at beskæftigelsen vil fortsætte med stige, men at tempoet vil aftage.

Modstykket til den hastige fremgang i økonomien er, at virksomhederne har svært ved at få ansat de medarbejdere, de har brug for.

Og vi oplever, at rekrutterings-udfordringerne går på tværs af brancher.

Men vi skal huske, at mange søger og får job i disse dage, hvor genåbningen er en realitet.

Gradvist vil behovet for arbejdskraft i test- og vaccinationsindsatsen blive mindre, og der vil blive frigivet arbejdskraft til andre brancher som for eksempel hotel og restauration.

Det er en af styrkerne ved det fleksible danske arbejdsmarked, at det kan tilpasse sig så ekstraordinær en situation som en pandemi.

Hertil kommer, at arbejdsstyrken vokser med ca. 32.000 personer i år og næste år.

Regeringen vil følge arbejdsmarkedet løbende og igangsætte tiltag der understøtter, at virksomhederne får den arbejdskraft, de har brug for.

For nu hvor coronaen er bag os, skal vi fortsat sikre en ansvarlig økonomi i Danmark.

På den ene side er der virksomheder, som mangler på arbejdskraft – også ufaglærte. Men på den anden side er der 45.000 unge, som hverken er i job eller uddannelse.

Og vi har for mange med ikke-vestlig baggrund – særligt kvinder – som er på passiv forsørgelse.

Det er nu, vi har muligheden for at få endnu flere i arbejde. Til gavn for den enkelte og for virksomhederne.

Så vil jeg gerne sige et par ord om Danmarks gæld.

På trods af hvad man måske kunne tro efter pandemien, så har vi ikke slået et hul i statskassen herhjemme.

De offentlige finanser er sunde og holdbare – på trods af en historisk stor indsats under coronakrisen.

Tager man højde for den formue, staten også har, så har vi netto en større formue nu, end før coronakrisen ramte.

I nogle lande er den offentlige gæld steget fra i forvejen meget høje niveauer. Men Danmarks gæld er fortsat lav og langt under grænsen i Stabilitets- og Vækstpagten på 60 pct. af BNP.

Danmark ligger også godt på de offentlige budgetter.

Sidste år havde vi det mindste underskud i EU. Og til næste år forventer vi igen overskud på de offentlige finanser.

Danmark havde de laveste underskud af alle EU-landene i 2020, alene på 0,6 pct. af vores BNP. Her kan selv de andre nordiske lande ikke følge med.

Det betyder kort sagt, at vi ikke står med en ekstraordinært stor gæld oven på krisen.

Det er der flere forklaringer på. En af dem er, at vi fra krisens start har fulgt det klare princip, at vores massive økonomiske tiltag har været midlertidige.

Samtidig har vi holdt benhårdt fast i, at alle nye varige udgifter skulle finansieres.

Fordi det går så godt derude, fjerner vi nu foden fra speederen og strammer finanspolitikken, så vi modvirker risikoen for en overophedning af økonomien.

Derfor vil vi med årets finanslovsforslag reducere det strukturelle underskud fra 0,5 pct. i år af BNP til 0,2 pct. for næste år.

Vi har derfor lagt op til en stram finanslov, hvor finanseffekten bliver til den laveste (mest negative) i den tid, der er lavet opgørelser for.

Som tallene har vist i dag, så er Danmark tilbage på sporet og er godt på vej til at lægge coronaen bag sig.